

Konjica. Pr nas se je vršila redka, a vele-pomenljiva slavnost. V krasno okinčani dvorani Katoliškega doma se je vršil slavnostni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice, kateremu je predsedoval podnačelnik mil. g. arhidijakon Fr. Tovornik. Na tem slavnostnem občnem zboru se je izvršilo odlikovanje načelnika posojilnice g. Antona Toman, z zlato kolajno za zasluge na polju zadružništva, s katero je bil odlikovan od Njegovega Veličanstva kralja. G. okrajni glavar D. Trstenjak je v daljšem, lepem govoru opisal delo odlikovanca za gospodarski napredek in mu pripel na prsi podeljeno odlikovanje. Zastopniki vel. župana, oblastne samouprave, Zadružne zveze in kmečke posojilnice so čestitali odlikovancu s povdankom, da pomeni odlikovanje priznanje delu za povzdigo kmetijstva potom kmetijskega zadružništva. Nato se je izvršila ustanovitve živinorejske, selekcijske zadruge za konjiški okraj v Konjicah. Nadrevizor Vlad. Pušenjak je v svojem govoru začrtal nove smernice zadružnega dela, poročevalec za živinorejo M. Zupanc in svetnik ing. Zidanšek sta razpravljala o delovanju živinorejskih zadrug in o težkočah, ing. J. Sturm je pojasnjeval pravila, mnogo kmetov je poseglo v debato, ki je bila prav zanimiva in pričala o zanimanju za napredek živinoreje. Pravila so bila z malimi spremembami odobrena, ter izvoljeni najuglednejši gospodarji iz celega okraja v načelstvo, nadzorstvo in komisijo za vodstvo rodovnika. Za načelnika je bil z velikim navdušenjem izvoljen ing. Jak. Sturm, gerent okrajnega zastopa, priznan gospodarski delavec. Pri skupnem obedu smo s slavljenjem na čelu zastopniki vlade, velikega županstva, oblastne samouprave in zadružništva prebili par prijetnih uric in v navdušenih govorih slavili delo in zadružne delavce ter se bodrili za nadaljnje zadružno delo. Slavnosti so se udeležili v obilnem številu najboljši zadrugarji in gospodarski delavci iz Konjic in okolice.

Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šole Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani. S 1. oktobrom 1929 se otvori osemindvajseti tečaj gospodinjstva šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani. Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 450 Din, za pouk pa 100 Din. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šole, morajo: 1. dovršiti 16. leto; 2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosežani glavni poklic; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja; 6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim naloža, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoročno pisane, nekolkovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo vsaj do 15. avgusta 1929 Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani. Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šole se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin.

*

Iv. Vesenjaki:

Opazujmo druge, rešimo sebe!

Naše slovensko in jugoslovansko kmetijstvo prihaja v vedno težavnejši položaj. Delo pri poljedelstvu in vinogradništvu, pa tudi v nekaterih drugih panogah kljub trudu in marljivosti kmetijskih družin ali sploh ne reši in vzdrži več, ali pa le zelo slabo in s težavo.

Vzroki tega stanja, ki ga imenujemo krizo kmetijstva, pa so domači in tuji. Kolikor se da predvideti, ni izgleda, da bi se stanje v doglednem času izboljšalo, pač pa je videti, da se bo konkurenčni boj v kmetijskih pridelkih na domačem in še bolj na svetovnem trgu poostiril. **Edini izhod** pri takšnem stanju je torej za nas, če hočemo osigurati kmetijskim družinam obstanek, **da temeljito odstranimo domače vzroke krize** ter tako usposobimo naše kmetijstvo za konkurenčni boj na svetovnem trgu.

Težko besedo moram izreči tukaj na naslov mnogih starejših kmetijskih gospodarjev: vse premalo razumevanja ima še večina njih za napredno kmetovanje. To so vojaki sicer hrabri in častivredni, toda zaljubljeni v svoje možnarje in puške na kresni kamen, pa gredo z njimi v boj proti vojski, oboroženi s strojnimi puškami, brzostrelnimi topovi in aeroplani. Čisto kakor njihovi predniki, ki so radi pomanjkanja organizacije in radi slabega orožja tako žalostno po hrabrem boju podlegli graščakom in velikašem za časa Matije Gubca in tovaršev. Mi pa hočemo, da je naša kmetijska vojska zmagujoča in ne premagana, zato jo poživamo in učimo, da se primerno organizira in oboroži ter usposobi za svoj težak boj!

Vodilni možje na zapadu gledajo sedaj na kmetijstvo čisto drugače, kakor so pred svetovno vojno, zato posvečajo kmetijstvu in njegovemu napredku veliko več skrbi in pozornosti, kakor pa poprej. Zato je tudi tam napredek neprimerno večji, kakor pa pri nas.

Na zapadu so spoznali, da ni industrija (tovarnarstvo) za države in narode edini vir blagostanja, temveč da je treba priznati kmetijstvo kot prvi in glavni vir stalnosti in sigurnosti. Vsled tega se kmetijstvo ne zanemarija in ne zapostavlja več tako v zapadnih državah, kakor pred svetovno vojno, temveč se štiti in se skrbi za njegov napredek. Poleg tega pa tamošnji bolj izobraženi kmetje sami silijo svoje vlade, da se za njihov napredek več stori.

Tako se je zgodilo, da so naše slovensko in jugoslovansko kmetijstvo drugod, izvzeto samo Rusijo, Rumunijo in Španijo močno prehiteli.

Umno kmetovanje, ki prinaša ob manjšem delu lepši dohodek, je silno napredovalo v Italiji, v Nemčiji, v Avstrijski republiki, v Čehoslovaški in na Danskem in Holandskem. Množina in kakovost kmetijskih pridelkov je v teh državah povprečno mnogo večja kakor je bila pred svetovno vojno.

Poleg tega pa je Kanada in so Zedinjene države severoameriške ter Argentina in Brazilija strašno povečale obseg obdelane zemlje, kjer pridelujejo posebno pšenico, koruzo, rž in oves. Tudi velika Poljska država se silno trudi, da izboljša kakovost svojim kmetijskim pridelkom ter jim osigura odjemalce na svetovnih tržiščih in jugoslovanski kmetovalec prav težko občuti to konkurenco posebej pri trgovini s svinjami in jajci.

Pregledno lahko rečemo: za slovenskega kmetovalca je konkurenca v pšenici in koruzi za trg nemogoča, ravno-

tako tudi v mešanem, manjvrednem vinu. Tudi ob najracionalnejšem pridelovanju teh pridelkov bo ostal siromak. Edino za domače gospodarstvo ima smisel te pridelke še držati in za vzdrževanje ter dopolnilo drugim panogam, ki so plodonosnejše. Povprečno pri mešanem gospodarstvu v malokmetijstvu tudi hmelj nima bodočnosti. Sploh je kmetovanje s hmeljem loterija, enkrat imenitno zadeneš, a drugič še bolj imenitno izgubiš. V Vojvodini in Sremu je že veliko prej bogatih kmetov prišlo v silne težave, ker so začeli hmeljariti, namesto da bi ostali pri svoji rodni koruzi in pšenici.

Toda tudi pri ostalih kmetijskih panogah ne bo našemu kmetovalcu posuto z rožicami. Konkurenca bo vedno večja, boj za trg vedno hujši, zato mora tudi kmetovalčevo orožje za ta boj čim bolj biti učinkovito.

Umetnost je v tem: s čim dosežem, da bom na istem prostoru več pridelal kakor do sedaj, da bo pridelok tudi po kakovosti boljši in stroški ne bodo sorazmerno večji. K temu še drugo: kako spravim ta povečani in zboljšani pridelok najboljšje na domačem in na svetovnem trgu v denar.

To vse so temeljna vprašanja na katera si moramo odgovoriti, kajti ako bi sedanje stanje ostalo, potem preti našemu kmetijskemu gospodarstvu umiranje in hiranje; siromaštvo postane splošno in iz osiromašenih kmetijskih domov bodo morali naši mladi ljudje daleč po svetu za bridkim kruhom popolnoma odvisnega delavca.

Mi pa hočemo, da ostane naše kmetijsko ljudstvo gospodarsko neodvisno in da imajo kmetijske družine za svoje pošteno delo tudi pošten obstanek. Zato se bomo trudili, da skupaj iščemo nova pota in novi način, ki naj zajamči možnost konkurence in pa obstoj. Zaupamo v Boga in računamo s pridnostjo naših ljudi ter z njihovo ukaželjnostjo. Mi hočemo živeti in — zmagati!

Naš Slomšek s svojimi tovariši in učenci nas je naučil, kako moramo ljubiti svoj dom in svojo materino besedo. Krščansko prosveteno slovensko ljudstvo je narodno uresničilo njegov program, sedaj ga moramo še gospodarsko!

*

Iv. Vesenjaki:

Žalosten račun.

Tovarna v Rušah proizvaja vsako leto nekaj tisoč vagonov apnenega dušika. Takorekoč vse to umetno gnajilo gre iz države in posebej še iz Slovenije, kajti v naši državi se ga ne uporabi niti 2%, torej izmed sto vagonov niti dva. Posebej v Sloveniji pa kome! dva ducata. Pač pa iz naših Ruš gre apneni dušik v azijske države in celo v Avstralijo in v Egipet.

Strokovnjaki so dognali, da so pri nas kmetijski pridelki, posebej rž, pšenica, oves in travniki tako slabi ter dajejo manje in slabše blago, ker manika rastlinam dušika. Ravnotako je z našimi vinogradi. Les je zaostal, je slabši in manj roden, kakor pa drugod.